

МАВЗУ: КИЧИК БИЗНЕС ВА ТАДБИРКОРЛИК ФАОЛИЯТИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ВА БОШҚАРИШ

Режа:

- 1. Кичик бизнес ва тадбиркорлик корхоналарини ташкил этиш ва давлат рўйхатидан ўтказиш тартиби.**
- 2. Кичик бизнес ва тадбиркорлик корхоналарига лицензия бериш тартиби.**
- 3. Кичик бизнес ва тадбиркорлик фаолиятини бошқаришнинг мақсади ва вазифалари**

1. Кичик бизнес ва тадбиркорлик корхоналарини ташкил этиш ва давлат рўйхатидан ўтказиш тартиби



Давлат рўйхатидан ўтказишда тақдим қилинадиган ҳужжатлар рўйхати

1

- Ариза

2

- Давлат тилидаги таъсис ҳужжатларининг икки асл нусхаси:
- устав
- - таъсис шартномаси ва устав – маъсулияти чекланган жамиятлар учун

3

- Давлат божининг белгиланган миқдори тўланганлиги ҳақидаги банк тўлов ҳужжати (деҳқон хўжаликлари, шунингдек давлат корхоналари негизида ташкил этиладиган акциядорлик жамиятларидан ташқари);

4

- 12 май 2011 йилдан бошлаб фирма номларининг марказлаштирилган маълумотлар базасида қулай фирма номи захирага олинганлигини тасдиқлайдиган ягона логин ва пароль (Электрон-Интернет тармоғи орқали амалга оширилади)

5

- Уч нусхада муҳр ва штамп эскизлари

Якка тартибдаги тадбиркорлар

1. Давлат рўйхатидан ўтказиш тўғрисидаги ариза

2. 3x4 см ўлчамдаги иккита фотосурат

3. Давлат божининг белгиланган миқдори тўланганлиги ҳақидаги банк тўлов ҳужжат

4. Паспорт нусхаси

Юридик шахс бўлмаган деҳқон хўжаликлари

1

- Давлат рўйхатидан ўтказиш тўғрисидаги ариза

2

- Туман ҳокимининг ер участкаси ажратиб бериш тўғрисидаги қарори

3

- Мухр ва штамп эскизлари (аризачининг хоҳишига кўра)

4

- Паспорт нусхаси

Давлат рўйхатидан ўтказиш бўйича давлат божини тўлаш тартиби

1-минимал иш ҳақи миқдорида (149775 сўм)

бориш қийин бўлган ва тоғли туманларда ташкил этиладиган тадбиркорлик субъектларидан давлат божи белгиланган миқдорнинг 20 фоизи миқдорида ундирилади (29955 сўм)

деҳқон хўжаликлари, шунингдек давлат корхоналари негизда ташкил қилинадиган акциядорлик жамиятларидан давлат божи олинмайди.

**ТАДБИРКОРЛИК ФАОЛИЯТИНИ ДАВЛАТ
РЎЙХАТИДАН ЎТКАЗИШ УЧУН ҚАЕРГА
МУРОЖААТ ҚИЛИШ КЕРАК?**



Туман (шаҳар) ҳокимлиги
ҳузуридаги тадбиркорлик
субъектини рўйхатга олиш
инспекцияси

Тадбиркорлик субъектларини рўйхатга олиш инспекцияси

Хужжатлар тушган кундан бошлаб уч кун давомида давлат рўйхатидан ўтганлиги ёки ўтмаганлиги (сабабларини кўрсатган ҳолда) ҳақида қарор қабул қилади.

Икки иш куни ичида:

- статистик кодлар бириктиради;
 - тадбиркорлик субъектининг жойлашган туман ДСИга хабар қилади;
 - муҳр ва штамп тайёрлаш учун рухсатномани расмийлаштиради; давлат рўйхатидан ўтганлиги ҳақидаги гувоҳнома ва бошқа хужжатларни беради;
- Тадбиркор томонидан тақдим этилган хужжатларда камчиликлар аниқланса 3 иш соат давомида рад жавобини беради.

Тадбиркорлик субъектини рўйхатга олингандан сўнг бир кун давомида жойлашган жойи бўйича давлат реестри тўғрисидаги маълумотни солиқ инспекцияси ва ички ишлар органларига юборадилар.

Тадбиркорлик субъектига инспекция томонидан бериладиган хужжатлар

юридик шахсининг давлат рўйхатидан ўтказилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ва рўйхатдан ўтказувчи органнинг мухри билан тасдиқланган, «рўйхатдан ўтказилди» деган белги қўйилган таъсис хужжатлари

эскиз билан биргаликда мухр ва штамп тайёрлашга рухсатнома берилади.

Якка тартибдаги тадбиркорга ва юридик шахс бўлмасдан ташкил этиладиган деҳқон хўжалигига

рўйхатдан ўтказилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома

эскиз билан (тадбиркорларнинг хоҳишига кўра) биргаликда мухр ва штамп тайёрлашга рухсатнома беради

Банк ҳисоб рақамлари очиш ва лицензиялар (рухсатномалар) олиш тартиби

Тадбиркорлик субъекти давлат рўйхатидан ўтгач тадбиркорлик фаолиятини бошлаш учун мажбурий тартибда

Банкларга

Ўз фаолияти учун зарур бўлган ҳисоб рақамлари очиш учун (якка тартибдаги тадбиркорлар ва юридик шахс бўлмасдан ташкил этилган деҳқон хўжаликлари ҳисоб рақами очиш учун ўз хоҳишига кўра мурожаат қиладилар)

Ваколатли давлат органларига

Тадбиркорлик фаолиятининг айрим турларини амалга ошириш учун қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда лицензиялар (ёки рухсатномалар) олиш учун мурожаат қиладилар


БАНҚДА ҲИСОБ РАҚАМЛАРИ ОЧИШ УЧУН ТАДБИРКОРЛИК СУБЪЕКТИ ТОМОНИДАН БАНККА ҚУЙИДАГИ ҲУЖЖАТЛАР ТАҚДИМ ЭТИЛАДИ:



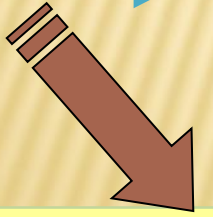
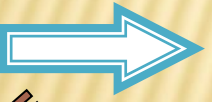
очиладиган ҳисоб рақамлари турлари кўрсатилган ҳолда ариза



давлат рўйхатидан ўтказилганлик тўғрисидаги гувоҳнома нусхаси;



раҳбар ва бош бухгалтер имзоларининг нотариал тасдиқланган намуналари (деҳқон хўжалиги бошлиғи ва яққа тартибдаги тадбиркор ўз имзолари намуналарини тақдим этади) ва думалоқ муҳр оттискининг икки нусхаси.



юридик шахс мақоми билан фаолиятни амалга ошираётган тадбиркорлик субъекти таъсис ҳужжатларининг нусхалари (таъсис шартномаси, устав). Хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналар ва хорижий сармоя иштирокидаги бошқа корхоналар учун нотариал тасдиқланган таъсис ҳужжатлари талаб этилади.

Аризани кўриб чиқиш ва банк томонидан ҳисоб рақами очиш муддати кўрсатиб ўтилган ҳужжатлар олинган кундан бошлаб икки банк кунидан ортиқ бўлмаслиги керак (57-банднинг еттинчи хатбошиси ЎзР ВМ 294-сонли қарори 2.10. 2011).

Тадбиркорлик субъектларининг таъсис ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар, давлат рўйхатидан ўтказишни рад этиш учун қуйидагилар асос бўлади:



**тегишли бўлмаган рўйхатга олиш
органига мурожаат қилиш**



**кўрсатилган ҳужжатларнинг тўлиқ
тақдим этилмаганлиги**



**тақдим этилган ҳужжатларнинг
Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги
талабларига мос келмаслиги**

Тадбиркорлик субъектини тугатиш тартиби

Ихтиёрий тугатиш

Мол-мулк
мулкдорининг
қарорига
мувофиқ

Корхонани тузишга
ваколатли
органнинг қарорига
мувофиқ

Мажбурий тугатиш

Суднинг қарорига
биноан

Тадбиркорлик субъекти давлат реестридан чиқарилган пайтдан
эътиборан тугатилган деб ҳисобланади.

2. Кичик бизнес ва тадбиркорлик корхоналарига лицензия бериш тартиби

Лицензия корхонани бошқаришдан манфаатдор бўлган шахснинг таъсис ҳужжатлари нусхаси илова қилинган аризасига қараб берилади. Керакли ҳужжатлар ва ариза берилгандан сўнг, 30 кун ичида лицензия бериш ҳақида қарор қабул қилинади.

Агар лицензия бериш учун керакли қарор қабул қилишда экспертиза талаб қилинса, бу экспертизани вазифаси назорат қилишдан иборат бўлган давлат органлари амалга оширади. Экспертиза хулосаси олингандан сўнг, 15 кун мобайнида ариза ва керакли ҳужжатлар топширилгач, 60 кундан кечиктирмай, қарор қабул қилинади. Бунда экспертиза ўтказиш учун кетган харажатларни ариза берувчи тўлайди.

Лицензия берувчи органлар

Лицензия берувчи органлар	Фаолият тури
Вазирлар Маҳкамаси	-ракета-космик мажмуи; -алоқа тизимлари; -қимматбаҳо металллар; -қимматбаҳо тошлар қазиб олиш; -қимматбаҳо тошлар ва металллардан заргарлик буюмлари ясаш; -ҳаво таранспорти ва бошқа фаолият турлари.
Адлия вазирлиги	-юридик шахсларнинг юридик фаолият билан шуғулланишга, масалан, адвокатлик маслаҳати, нотариал идора ва бошқалар.
Молия вазирлиги	-қимматли қоғозларни чиқариш; -лотерея ўйинларини ўтказиш ва бошқалар.
Марказий банк	-валюта қийматликлари билан операциялар ўтказиш; -тижорат банклари очиш ва бошқалар.

<p>Ички ишлар вазирлиги</p>	<p>-овчилик ва спорт ўқотар қуроллари ва уларга ўқ-дорилар ишлаб чиқариш, тузатиш ва сотиш; -совуқ қуроллар ишлаб чиқариш ва сотиш; -таркибида наркотик моддалар бўлган экинларни экиш, қайта ишлаш ва сотиш; -наркотик моддалар тайёрлаш, сотиш ва бошқалар.</p>
<p>Соғлиқни сақлаш вазирлиги</p>	<p>-фармакологик препаратлар ишлаб чиқариш ва сотиш; -тиббий хизмат кўрсатиш; -парфюмерия ва косметика буюмлари, маиший кимё товарларини тайёрлаш ва бошқалар.</p>
<p>Халқ таълими, Олий ва ўрта махсус таълим вазирликлари</p>	<p>-соғломлаштириш ва болалар, ўсмирлар ҳамда ёшлар лагерларини ташкил қилиш; -хусусий ўқув муассасаларини очиш ва бошқалар.</p>
<p>Ўзбекистон почта ва телекоммуни- кациялар агентлиги</p>	<p>Алоқа хизмати кўрсатиш.</p>

Лицензия икки нусхада бўлиб, ҳужжат беришга жавобгар шахс томонидан қўл қўйилиб, бераётган органнинг муҳри босилиб, бир нусхада ариза берувчига топширилади.

Лицензияда қуйидагилар кўрсатилган бўлади:

- лицензия бераётган муассаса номи;
- юридик шахснинг номи ва манзили ёки тадбиркорлик фаолиятини амалга ошираётган шахснинг исми-шарифи, турар жойи;
- лицензия берилаётган фаолият тури;
- фаолиятни амалга ошириш қоидалари ва шарт-шароитлари;
- лицензиянинг рўйхат рақами, берилган вақти ва муддати.

3. Кичик бизнес ва тадбиркорлик фаолиятини бошқаришнинг мақсади ва вазифалари

Корхонанинг бошқарув таркиби деганда, бошқарув мақсадларини амалга оширувчи ва функциялирни бажарувчи, бир-бири билан боғланган турли бошқарув органлари ва бўғинларининг мажмуи тушунилади.

Бошқарув таркиби ишлаб чиқариш таркиби деб ҳам юритилади. Бунда бошқаришни ташкил этишнинг дастлабки ва белгиловчи омили ишлаб чиқариш жараёни ҳисобланади. У ўзаро боғланган асосий, ёрдамчи ҳамда хизмат кўрсатувчи жараёнлардан иборат бўлиб, бу жараёнлар бўлимлар ва ходимлар ўртасида меҳнат тақсимотини талаб қилади. Шу мақсадда ишлаб чиқариш бўлимлари ва уларга хос бўлган бошқарув аппарати тузилади. Бўлимлар йиғиндиси, уларнинг таркиби ва ўзаро алоқа шакллари корхоналарнинг ишлаб чиқариш таркибини ташкил этади.

Бошқарувнинг мақсади, функцияси, вазифаси, объекти ва органлари унинг ташкилий таркибини белгилаб беради. Ташкилий таркибларни ҳосил қиладиган бошқарув органлари бошқарув бўғинлари ва бошқарув босқичлари шаклида бўлади.

Бошқарув бўғини – бу бошқарувнинг айрим ёки қатор функцияларини бажарувчи мустақил бўлимлардир. Бу бўлимлар ўртасидаги боғланиш ва алоқалар горизонтал характерга эга бўлади.

Бошқарув босқичи – бу иерархиянинг муайян даражасида амал қиладиган бўғиндир. Масалан:

Вазирлик → бирлашма → корхона → цех → участка

Бошқарув босқичлари бир бошқарув бўғинининг иккинчисига, одатда, қуйи бўғиннинг юқори бўғинига изчиллик билан бўйсуну-шини кўрсатади. Бу вертикал бўйича бўлинишдир.

Раҳбарнинг бошқарув услуби деганда, бошқарув жараёнида келиб чиқадиган муаммоларини ҳал қилиш усуллари мажмуи тушунилади.

Кичик бизнес ва тадбиркорликда раҳбарликнинг қуйидаги бошқарув услубларидан фойдаланилади:

1. Хўжалик ишларидаги камчиликларга муросасиз бўлиш.
2. Жамоа ва унинг ҳар бир ходими тўғрисида қайғуриш.
3. Юқори маданиятли бошқарувнинг ташкил қилиш.
4. Раҳбарнинг янгиликни ҳис этиш қобилияти.